

Mézeskalács

• 67. évfolyam

• 2019. szeptember

• Ára 50 dinár

Köszöntő

Kedves Gyerekek!

Hol tartotok a visszaszámlálással? Nem egyszerű feladat újra – vagy éppen először! – iskolapadba ülni a forró nyári napok, hűs vizek, derűs lubickolások és a friss zöld, nyári mező érintése után.

Ödön, a süni és Elemér, a hörcsög, valamint jómagam is tánkra perdülünk minden egyes új név, új alkotás beérkezésekor, hiszen az első osztály, vagyis az újabb ismeretszerzés kihívásai mellett ezennel a Mézeskalács olvasóivá váltok.

A tanévnyitó, az első osztályba induló kisiskolások öröme, izgalommal teli várakozása még Ödönt, a sünit is megihlette, aki nyáron nincs igazán elemében – a nagy hőség miatt –, de most mégis versgyűjtésbe kezdett. Fogadjátok szeretettel a Mézeskalács legújabb számát, amelyben az iskola, a tanulás talányos útjait járjuk be!

Sikeres tanévet és sok-sok ötöst, no meg barátkozást kíván nektek:

Mézes Marcipán, a mókus

Fedőlap: Móricz Ildikó képzőművész alkotása

CIP – A készülő
kiadvány katalógizálása
A Matica srpska Könyvtára,
Újvidék (Novi Sad)

ISSN 0352-6070
COBISS.SR-ID 16291074

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

nka

Nemzeti Kulturális
Alap

A Mézeskalács megjelenését támogatta:

MÉZESKALÁCS ■ Megjelenik a tanévben havonta egyszer ■ Első szám: 1953 (mellékletként), 1954 májusa (külön lapként) ■ Alapító: **Magyar Nemzeti Tanács** ■ Kiadja: a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad (Újvidék), Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Lektor: **Töröcsik Rozália** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Leveleiteket a következő címre küldhetitek: **Mézeskalács, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Elérhetőség – telefon:** 021/456-624, **honlap:** www.jopajitas.com, **e-mail:** mezes@magyarszo.rs ■ Kéziratokat és rajzokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya: 021/557-304 ■ e-mail: plasma@magyarszo.rs ■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft nyomdájában ■ Előfizetés egy évre 500 dinár (csak belföldi kézbesítéssel)

Nemes Nagy Ágnes

Tanulni kell

Tanulni kell. A téli fákat.
Ahogyan talpig zúzmarások.

Tanulni kell. A nyári felhőt.
A lobbanásnyi égi-erdőt.

Tanulni kell a mézet, diót,
jegenyefát és úrhajót,

a hétfőt, keddet, pénteket,
a szavakat, mert édesek,

tanulni kell magyarul és világot,
tanulni kell mindazt, ami kitarul,

ami világít, ami jel:
tanulni kell, szeretni kell.

Mecserik Bianka
4. osztály,
Hunyadi János
iskola,
Csantavér

Sánta pipás

A játsszók egy sorba, egymás háta mögé állnak. A sánta pipás megáll előttük, majd féllábon körülugrálja a sort. Közben ezt hajtogatja:

– Pipám, pipám, prédikám...

Mikor megint a sor elejére ér, két lábra áll, s elkiáltja magát:

– Gyere elő, hátulsó!

Az elébe áll, farkaszemet néz vele, s minden szavára megfelel.

– Mit ettél ma?

– Sós kenyeret.

– Mit ittál rá?

– Hideg vizet.

– Min állasz?

– Cserépen.

– Min lebegsz?

– Levélen.

– Nézz az égre!

– Nem nézek.

– Köpj a földre!

– Nem köpök.

– Adj a pipámba tüzet!

– Adok, adok hamarost.

A játsszósoknak se nevetni nem szabad, se elvéteni a szót. Ha mégis megteszi, vagy pedig felnéz az égre, lenéz a földre: vackor lesz. A sánta pipás balra állítja. De ha nem vét semmit, barack lesz, és jobbra áll. Mikor elfogy a sor, a vackorok a bal, a barackok a jobb oldalon felsorakoznak. Majd leguggolnak egymással szemben úgy, hogy a két sor

között csak egy kis távolság maradjon.

Akkor elkiáltja magát a sánta pipás:

– A vackor húzós, a barack édes!

Végigfut a két sor között.

A vackorok csipkedik, a barackok simogatják. Aztán együtt kiszámolják az új sánta pipást.

Kiszámoló

Egyedem, begyedem,
keszkenőben,
szól a rigó az erdőben.
Nyúl, nyúl, nyomadék,
bárány, tüccs ki,
hajtsd ki, üsd ki
miközülünk ezt!

Nyelvtörők

Tanuld meg, mondd gyorsan!

*Kőkút körül út,
Körülfutja kurta nyakú,
Rövid farkú, tarka tyúk.*

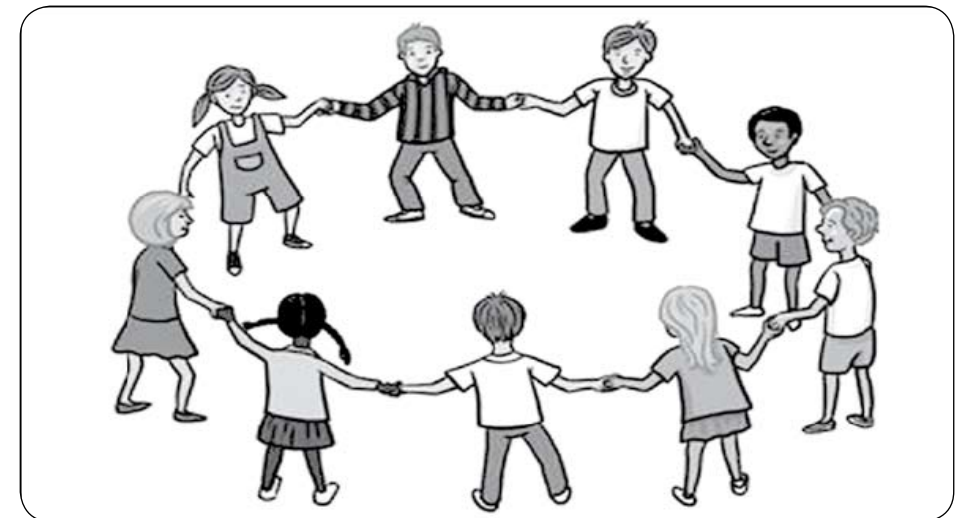
*Öt görög görgön görget
öt gömbbé gömbölyödött
görögdinnyét.*

*Szerdán szaporán
szaggatom szalagom.*

Erre csörög a dió

Erre csörög a dió,
Erre meg a mogyoró,
Gyere, pajtás, fogj meg engem,
Itt állok az ajtószélen!

Kettő kivételével minden gyerek egy kört alkot. Az egyik kiválasztott játsszó szemét bekötjük, és a másikkal együtt ő a körön belül áll. Az éneklés alatt a másodikkal tapsolva szalad ide-oda (a körben maradva), míg a másik igyekszik őt elfogni. Amikor elfogja, választunk két új játsszót. A dalt ülve is lehet énekelni. Egy kiválasztott tárgyat eldugnak látható helyre. A hunyót (itt nincs kendő a szemén) a többiek úgy segítik a keresésben, hogy ha közeledik az eldugott tárgyhoz, hangosan, ha távolodik, halkán énekelnek.

Agnyija Barto

Első nap az iskolában

Mennyi, mennyi érdekesség,
mennyi, mennyi izgalom!
A tanító néni belép,
fel kell állni? Nem tudom.
Hogy nyílik fel szépen,
csendben a pad fényes fedele?
Ha felállok, mit kell tennem,
hogy ne csapjak zajt vele?
„A táblához gyere ki csak!”
– szól a néni s kimegyek,
a kezembe krétát is ad,
a krétával mit tegyek?

Megtanít ő türelemmel,
hogyan húzni vonalat,
s hogy a táblát tenyeremmel
letörölni nem szabad.
Mennyi lány van itt! Lassacskán
tudom mindnek a nevét:
négy Annácska van, meg
aztán Sárrikák és Erzsikék.
Első nap az iskolában,
padban ülök, figyelek,
nem moccantom fejem, lábam
– nagy dolog ez, gyerekek!

Forgó Boglárka
4. osztály,
Hunyadi János iskola,
Csantavér

6

Tófeji Vali

Elsős leszek

Elsős leszek
Akár hiszed, akár nem,
Nagyon jó az én kedvem.
Tudod minek örülök?
Iskolába kerülök.
Szép volt a nyár, szép nagyon,
Sütkéreztem a napon.
Játszottam és ugráltam,
Szaladgáltam, bringáztam.

Halacskákkal versengve,
Úszkáltam a tengerbe'
Homokváram összedűlt,
A sárkányom elrepült.
Nincs már minek maradnom,
Van helyette más dolgom.
Nagy vagyok már, iskolás,
Kezdődjön a tanítás!

Babenyac Linda
4. osztály,
Samu Mihály iskola,
Péterréve

7

Már iskolás vagyok!

Másnap Pöske feljött hozzám, pedig nem szokott. Mindig én megyek le hozzájuk.

– Mutasd meg, hogy a te iskolatáskádban mi van – kérte. – Mert az enyém olyan üres, és szeretném berendezni.

Szerencsére anyukám még nem volt otthon, így kiboríthattam mindent a földre. Mire nagymamám észrevenné, addigra visszarakom. Pöske mindent külön fölemelt, megnézett és megkérdezte:

- Ez mire jó?
- Ebből tanuljuk a betűket. Olvasni.
- És ez mire jó?
- Ebbe írunk.
- És ez mire jó?
- Ezzel mérünk.
- És ez mire jó?
- Ezeket rakosgatjuk, kiválasztjuk, ahogy a tanító néni mondja.
- És ez mire jó?
- Ebben tartjuk a betűket.
- És ez mire jó?
- Ezzel dobjuk ki a számokat.
- És ez mire jó?
- Ebből énekelünk.
- És ez mire jó?
- Ezt vesszük fel, ha tornázunk vagy futunk, vagy labdázunk.

– És ez mire jó?
– Erre tesszük a rajzlapot. Végre a gyurmához, a zsírkrétához, a gombfeskékhez és az ecsetekhez ért.

– Ezt tudom, hogy mire jó! Ezzel gyurmázol, ezzel rajzolsz, ezzel festesz, és ebbe mosod ki az ecsetet! És ez mind van nekem is. Akkor ezeket beleteszem az iskolatáskámba. Meg a színes ceruzákat is.

A tévében éppen a reklám ment.
– Nézzük? – kérdeztem Pöszkét. De nem akarta.

– Inkább játszunk mirejót – mondta. És azóta folyton mirejót játszunk. Azért jó játék a mirejő, mert nem kell hozzá semmi, csak mi ketten, meg azért is, mert akárhol lehet játszani, az utcán, a lépcsőházban, a liftben, az ABC-áruházban és otthon is, ha rossz az idő. Meg azért is jó játék, mert mi találtuk ki. Eleinte mindig a Pöske kérdezett és én válaszoltam.

– Mire jó, ha megtanulod a betűket? – kérdezte Pöske.

– Mindent el tudok olvasni, amit leírtak – válaszoltam én.

– És hol vannak a betűk? – kérdezte Pöske.

– A legtöbb a könyvekben van, de mindenütt vannak – mondtam én.

– Itt is? – kérdezte Pöske, és körbeforgott az utcán, mert éppen az ABC-ből jöttünk a mamájával.

– Itt nincsenek is betűk! Lehet, hogy a Pöske is tudta, hogy az utca is tele van betűkkel, de úgy tett, mintha nem tudná. Én meg már nem emlékeztem, hogy óvodás koromban tudtam-e. Megmutattam Pöszkének, hogy mennyi betű van az utcán. A boltokban meg a vendéglőkön neonból, a kirakatokban kézzel írva, a házak falán fényes táblákon, a kapuk mellett a házitelefonoknál kis keretben, a teherautók oldalán színes festékekkel, a hirdetőoszlopokon, csak soroltam, és nem akart vége lenni. Most jöttem rá, hogy eddig én se tudtam, hogy mennyi betű van az utcán.

– És mire jó, ha ezt a sok betűt mind elolvasod? – kérdezte Pöske. Kicsit megijedtem, hogy most majd azt kéri: olvassam fel neki az egész utcát, de szerencsére nem kérte. Csak egyet-kettőt. Egy táblára mutatott a tejbolt ajtaján.

– Itt mi van kiírva?
– Zárva – olvastam egész folyékonyan.

– Hát azt mindenki látja – vont vállat Pöske –, ahhoz nem kell megtanulni olvasni!

– Akkor mást olvasok neked – mutattam egy nagy táblára, amely a járdán állt három lábon.

– Tudod, mi van ideírva? – Pöske nem tudta. – Vigyázat! A tetőn dolgoznak! – olvastam szép hangosan. Mindenki fölneézett a tetőre, Pöske mamá-

ja is. – A tetőn nem volt senki. Pöske rám nézett.

– Hát itt nem dolgozik senki!
– Azért mi még vigyázhatunk – mondtam.

– Nagyon igazad van, fiacskám – mondta egy ismeretlen néni –, a múltkor nekem majdnem a fejemre esett a cserép!

– Virágcserep? – kérdezte Pöske, és ezen muszáj volt nevetni, mert elképzeltem a nénit virágcsereppel a fején.

– Tetőcserep – mondta a néni, és megigazította a kucsmáját. A cukrászda elé értünk. A kirakatban egy nagy, kézzel írt tábla volt. Nagyon szerettem volna, ha Pöske megkérdi, hogy mi van odaírva. De nem kérdezte. Én kérdeztem őt.

– Tudod, mi van odaírva? Pöske vállat vont.

– Biztosan az, hogy diós-mákos bejgli kapható. Itt szoktuk venni karácsony előtt.

– Nem! – kiabáltam. – Nem bejgli! Hanem az, hogy Fagylalt kapható!

Pöske nagyon megörült ennek, de a mamája nem annyira.

– Télen igazán nem kell fagylaltot ennetek – mondta –, és vacsora előtt meg egyáltalán nem! De addig könyörögtünk, hogy mégiscsak vett nekünk két kis tölcsérrel.

– Most láthatod, hogy mire jó, ha az ember tud olvasni – mondtam Pöszkének, és ő bólogatott. Mert jó volt a fagy.

Jacques Charpentreau

Hogy mindenről tudj beszélni

Sok szó van, hogy mindenről tudj beszélni:

A nap, a fény, a szél, az éj, az ég,

A zaj, a mosoly, az eső, a jég, –

Játszani, menni, enni, inni, élni.

Sok szó van, amit folyton mond az ember:

A víz, a tej, a hó, narancs, kenyér,

Szomjúság, éhség, száj, szem, szív, tenyér,

Öröm, játék, szeretet, este, tenger.

Sok szó van, amit meg is kell tanulni,

Hogy olvasni, írni, számolni tudj.

S megértsd, hogy mit csinálj: sétálj, aludj,

Egyél, igyál, labdázz, vagy elmenj úszni.

Sok szó van, min tűnődhetsz nemegyszer:

Nárcisz, szarkaláb, szerencsedió, –

S lassan megtudod, mi mire való:

Gyöngyház, delfin, palánk, rakéta, vegyszer.

Sok-sok olyan szó van, mely zengve táncol:

Egyik szólít, a másik ráfelel: –

Távoli csillagokat hoz közel:

Ezek a legszebb szavak a világon.

A versekben lévő szavak varázsa,

Zenéje az, mi szívet simogat:

Elúzi minden gyötrő kínodat –

A vers az élet egyik nagy csodája.

Végh György fordítása

Kiss Gergő

2. osztály, Széchenyi István iskola, Szabadka

Eszedbe jut, hogy eszedbe ne jusson

(szonett)

Eszedbe jut, hogy eszedbe ne jusson
valahogy mégis elfelejteni,
leírod, aláhúzod, kiragasztod,
számárfülecskét hajtogatsz neki,

kisimítod, odateszed a székre,
az ágy mellé, hogy szem előtt legyen,
leülsz, kötsz egy csomót a lepedőre,
elalszol, elfelejted, hirtelen

eszedbe jut, felugrasz, zsebre vágod,
a szíved közben összeviszsa ver,
sehogy sem hiszed el, hogy ott van nálad,

kihúzd, megtapogatod, de mindjárt
el is teszed, és ráhúzod a cipzárt –
mikor megnyugszol, akkor veszted el.

Varró Dániel

Jankó Mendi Márta

3. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Godó Vivien

3. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Nagy Ádám

2. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Az állatok iskolája

Nagy napra virradt a téli erdő: megkezdődött a tanítás az állatok iskolájában. Sorra jöttek a medve-, farkas-, nyúlfiak, fakéregből készült könyveket szorongatva a hónuk alatt, és szépen sorba ültek a fatuskó padokon.

Mindnyájan vidámak voltak, örültek, hogy végre az állatoknak is van iskolájuk, de a legboldogabb a róka volt, hiszen ő találta ki az egészet, ő lett a tanító, s így övé lesz a sok tandíj is. Csak a varjú okvetetlenkedett, fáról fára szállott, s odakiáltotta minden iskolába igyekvő állatnak:

Kár, kár, kár,
nagy baj vár!

De hát rá se hederítettek a vészjósló varjúra, hiszen az mindig így kiabál. Ha feljön a nap az égre, ha esik az eső, ha szél fúj, mindig azt mondja: kár – nem jó neki semmi.

Így hát már kora reggel megkezdődött a tanítás.

– Ide figyeljetek! – mondta a róka. – Írni tanulunk!

S már kezdte is mondani hangosan:

– Úr, ír...

– De a nyúl az nem ír! – szólt közbe egy kiskarkas. – Csak a farkasok írjanak...

Ezen aztán elveszekedtek egy félóra hosszat, míg végül is rend lett valahogyan, és újból megszólalhatott a róka:

– Most K betűt írunk: „Kutya ugat...”

No hiszen! Fölugrottak erre a nyulak, őzek, hogy elbújhassanak, mert ha a kutya ugat, akkor jön a vadász is... Alig lehetett megértetni velük, hogy ez iskola, ahol nem kell félni se kutyától, se vadásztól, így is tíz óra volt már, mire újból magyarázni kezdhettek a róka:

– Most számolni tanulunk: három nyúl elmegy sétálni, az erdő közepén találkoznak három farkassal, hány állat van együtt akkor?

– Öt! Kettő! Kilenc! – kiabálták egyszerre, s mikor elhallgattak, a róka szépen megmagyarázta, hogy hat állat van együtt, mert három meg három az hat.

– Tudjátok most már?

– Igen, tudjuk! – kiabálták a kis állatnebulók.

– Hát akkor mondja el a nyúl! – szólt a róka.

A nyuszi szépen felállt, és elmondotta, hogy sétálni megy három nyuszi, találkozik három farkassal, akkor hat állat van együtt.

Az őzike is felelt, ő is így mondotta el, azután került sor a farkasra.

– Ha három nyúl és három farkas találkozik, akkor három állat van együtt, mert a három farkas megeszi a három nyulat...

– Buta vagy! – kiáltott rá mérgesen a róka. – Te vagy a legbutább az egész osztályban!

Mikor aztán a többi állat hangosan nevetni kezdett a farkason, az fölugrott a padból, s egyenesen hazaszaladt az apjához, az öreg Ordashoz. Elpanaszolta, hogy a róka azt mondta, ő a legbutább az egész osztályban.

– Hű, a sárga falevelét meg a hóval lepett száraz ágát! – kiáltotta az öreg farkas. – Hogy az én fiam butább, mint a nyúlkölyök meg az őzikek? Majd adok én annak az iskolás rókának!

De minek is meséljek tovább? Mikor a róka meghallotta, hogy rohan az öreg farkas az iskolába, úgy elszaladt, hogy csak a farka látszott a nagy sietéstől. A kis állatok is hazamentek, s azóta nincs iskolájuk. Csúfolja is őket a varjú, egyre azt kiabálja feléjük:

Kár, kár, kár,
mind számár!

A kíváncsi léggömb

Egy piros arcú, vidám léggömb ki tépte magát Tódor kezéből, és felszállt a magasba, egészen a harmadik emeletig. Ott lakott a kis Anna a babájával.

Annuska nem tudott betelni a piros léggömb szépségével. Pedig rajzból házi feladatot kellett készítenie. Édesapja tehát elővette a rajztömböt, és rajzolni kezdett. Rajzolt, egyre rajzolt.

Látta ezt a léggömb, elszégyellte magát, és ellibbent Annuska ablakából. Bekukkantott a szomszédos ablakba. Ott lakott a kis Iván. Kinyílt az ajtó, és betoppant Iván.

Raffai Ingrid illusztrációja

– Édesanyám, ma jutalmat érdemlek – mondta.

– Miért, kisfiam?

– Mert ötöst kaptam!

– Ötöst?

– Igen, arra a feladatra, amit te írtál meg nekem.

A léggömb nem akart hinni a fülének.

– Szörnyű – mondta kétségbeesetten, és már nagyon megbánta, hogy megszökött Tódor kezéből. Amíg vele volt, nem is hallott ilyen csúnya dologokról, mert Tódor mindig maga írta meg a feladatát.

– Hol lehet most Tódor? Valahol sírdogálhat, mert megszöktem tőle – mondta a léggömb, és magasabbra emelkedett, egészen a negyedik emeletig. Belesett az ablakon. A szobában Dragan aludt. Édesanyja ébresztgette, ébresztgette, de ő a füle botját sem mozdította. Lassan a hasára süttött a nap, de Dragan sehogy sem akart felébredni. Pedig az óra csörgött, egyre csörgött. Végre Dragan kiugrott az ágyból, és kócosan, ásítózva számtanfűzete után nyomozott. Sehol sem találta. Kiszaladt a szobából, és mozdulatlanul, fésületlenül, reggeli és fűzet nélkül elrohant az iskolába.

A léggömb nagyon megbánta már, hogy leskelődött és megtudta mindezt. Szegény nem is bírta tovább. Elszállt az ablaktól, és szétpukkadt – a szegyentől.

Ábécés mese

Kobak iskolába indult. Elgurította a játékaútót:

– Gurulj, amerre látsz! Én már iskolás vagyok! Mától kezdve nem játszom játékaútókkal!

Belerúgott a labdába:

– Játssz, akivel akarsz! Én már nagyfiú vagyok, iskolába megyek.

Sarokba állította a képeskönyvet:

– Kuksolj itt magadnak! Én már ezután csak olvasni fogok. Nem képeskönyvet nézegetni, mint a kicsik.

Aztán kiitta a kakaóját, hátára vette az iskolatáskáját, és elindult.

– Úgyse találsz oda egyedül! – kiáltott utána a labda, és már ott is ugrált Kobak előtt.

– Erre van az iskola, erre! – gurult jobbra.

– Nem igaz! Erre van az iskola! – dudált a kisautó, és már fordult is be balra.

Kobak megállt az út közepén, és nem tudta, merre menjen.

– Mama, mama – sírta el magát –, merre van az iskola?

– Sír az iskolás! Sír az iskolás! – csúfolta a labda.

– Bőg az iskolás! Bőg az iskolás! – csúfokodott a kisautó.

De már jött is mama.

– Csak nem félsz iskolába menni? Gyere, induljunk! – Azzal már kézen is fogta Kobakot, és indultak – előre. Hanem

ahogy a sarokra értek, nagy mérgesen rájuk szólt a jelzőlámpa:

– Megállni!

Aztán a villamosokra hunyorított:

– Mehettek!

Mentek a villamosok, egyik a másik után.

– Elkéssel! Elkéssel! – csörömpöltek el Kobak előtt. Most az autókra hunyorított a jelzőlámpa, s már durrogtak-berregtek is hosszú sorban.

– Úgyis elkéssel! Úgyis elkéssel! – dudált leghátul a játékaútó.

A tetején a labda ugrált:

– Mi hamarabb odaérünk!

Végül átmehettek a gyalogosok is. Mentek, mendegéltek, míg az iskolába nem értek. Hanem az iskola kapujában ott állt már a játékaútó, ott ugrált a labda.

– Engedjete be! – kiáltott rájuk Kobak. – Elkésem!

Váratlanul füttyszó hallatszott, s a lépcsőn ott állt a képeskönyv, és integetett ki belőle a rendőr bácsi:

– Megállás! Előbb a játékok!

S már gurult is befelé a kisautó, mögötte a kiságy, mögötte a bólogató bádogbéka, a cernacica, csúszott a csiga, dübögött a dob, eregült befelé az egérke, énekelt az énekesmadár, füttyült a füstös mozdony, gurult a görkorcsolya, gyalogolt a gyúrótábla, himbálódzott a hinta,

indult az indián, izgett-mozgott az íj, jött a jérce a kakassal, ládikó a lyukkal, macsó a mézzel, néni a nyúllal, ordított az oroslán, mögötte őt ökröcske, parádézott a póni, ravaszkodott a róka, selypített a síp, szökdécselt a szita, mögötte a teve, a tyúkocska, az ugrókötel, az ürge, a villanyvonat, a zebra és a zsinég.

Mire Kobak bejutott az osztályba, telisde-teli volt játékokkal a terem: játékok ültek a padokban, az ablakpárkányon, a tábla szélén; s akkora zajt csaptak, akkora csiricsárét, hogy még a kréta is ugrálni kezdett, és táncolt a táblán a táblatorló.

Kobak ijedtében a pad alá bújt, s mikor a tanító néni bejött, azt hitte, hogy fél az iskolától.

– Ne félj, Kobak, nem harap meg az iskola! – nevetett a tanító néni; és mire Kobak előbújt, egy játék sem volt sehol, úgy eltűntek, mintha ott sem lettek volna. Csak az autó lapult a tanító néni zsebében. Úgy látszik, ijedtében odabújt.

– No, ha itt vagy, megfoglak! – mosolygott a tanító néni a kisautóra, azzal – hipp-hopp! – máris A betűt varázsolt belőle a táblára. Attól fogva meg se mert moccanni; ott is maradt a táblán, míg minden gyermek le nem írta a füzetébe.

– Mindennap fülön fogunk egy játékot, míg meg nem tanuljuk az egész ábécét – mondta a tanító néni. Aztán megrázta a csengőt, és megkezdődött az első szünet az iskolában.

Katona Ákos

2. osztály, Arany János iskola, Orom

Hogy telt a 2018/2019-es tanév?

Szeptemberben voltunk kirándulni az Aracsi pusztatemplomnál. Sok legendát hallottunk. Az egyik legenda úgy szól, hogy egy lány bement a templomba és várta, hogy megszólaljon a harang, mert úgy tudta, hogy akkor kinyílik a kincset rejtő kapu. (Botond)

Nekem októberben a gyerekhét tetszett a legjobban. Voltak csapatok, kiütöcskésztünk, és én abban nagyon jó vagyok. (Balázs)

Voltak narancssárga, kék, fekete, piros és zöld csapatok. Mi nyertünk, a narancssárgák! Nekem ez volt az egyik legjobb élményem a 3. osztályban. (Bence)

Decemberben Mikulás-játékon vehettünk részt. Amikor beértünk a tornaterembe, sok állomást láttam. Kaptunk egy lapot, rajta öt kör volt. Abba kellett gyűjteni a pecséteket. Ha kijött az öt, kaptunk csokis kekszet. (Korvin)

Az volt a legjobb, amikor farsangkor eljöttek hozzám az osztálytársaim kiszabábut készíteni. El is készült Bözse, a kiszabábu. Este Zalán nálam aludt. (Zsombor)

Farsangkor én Soy Lunának öltöztem, és görkorcsolya volt a lábamon. Mindenki bulizott, ettünk, ittunk. Szalmabábut is égettünk, és közben azt kívántuk, hogy jöjjön a meleg, és múljon el a tél. (Blanka)

Márciusban jött egy új osztálytársunk, Molnár Cecília. Nagyon jó barát és nagyon szépen rajzol. Ötletes, és mindig elkészíti a szorgalmikat. Testalkata vékony, fatörzs-barna színű a szeme. (Kinga)

Amikor márciusban beléptem az osztályba, úgy éreztem, hogy ez egy tökéletes

osztály. Olyan, amilyenre egész életemben vágytam. Befogadtak az osztálytársak, és nagyon örültem az új barátoknak. Imádom a 3. c osztályt! (Cili)

Áprilisban Botond nevű osztálytársunk bűvészkedett. Volt két segítőt is, Balázs és Bence. Nagyon jó volt. (Alex)

Tavasszal egyik nap kipróbáltuk a közlekedési akadálypályát. Nagyon érdekes volt, mert biciklivel kellett végigmenni rajta. (Réka)

Húsvétra tojást festettünk egy nagyon szép technikával. A tanító néni feladta, hogy gyűjtsünk apró leveleket, virágokat. Vöröshagymahéjjal festettük be a tojásokat. Nagyon szépek lettek. Amikor elkészültek, haza is vihettük őket. Nagyon jól éreztük magunkat. (Hanna)

Nekem az tetszett, amikor eljöttek hozzánk az iskolába a rendőrök. Sok mindent megmutattak nekünk, sokat meséltek. Megtudtam, hogy vannak nyomozók és közlekedési rendőrök. Lehet, hogy én is rendőr leszek, ha felnövök! (P.Viktor)

Legközelebb, amikor eljöttek hozzánk a rendőrök, tesztet kellett kitöltenünk, jó kis feladatokkal. (Erik)

Esztergomban voltunk egy díjátadón. Megnéztük a bazilikát. (Zalán)

Májusban iskolanapon metalofonnal és furulyával léptünk fel. (B. Viktor)

Júniusban itt volt az Emlékiskolában a Zenegér együttes. Vicces és szép dalokat énekeltek. Nagyon tetszett, mert beleéltem magam. Az iskola diákjai egy hosszú vonatot formáltak, és úgy jártak körbe-körbe a tornateremben. Nagyon jó élmény maradt bennem a koncert után. (Albert)

Újvidéken jártunk

Egy élményteli napomat szeretném elmesélni, ugyanis az osztályommal Újvidéken voltunk kirándulni.

Már korán reggel, 8 órakor elindult a buszunk. Útközben sokszor kitekintettünk az ablakon és megcsodáltuk a tavaszi határt.

Első állomásunk az újvidéki Természet-tudományi Múzeum volt. Itt voltak kitömött vadállatok, melyek élethűen tükrözik az állatok életét. Láthatjuk, hogy mi borítja a testüket és milyen életkörülmények között élnek. Állati csontok is voltak kiállítva, melyek közül nekem a mamutfejcsontváz tetszett a legjobban. Mikor buszra szálltunk a csillagvizsgáló (Planetárium) felé vettük az irányt. A csillagvizsgálót csak a hegyre felsétálva a Péterváradi várban tudtuk megközelíteni. A teteje félkör alakú volt, melyre belülről az eget vetítették.

Megfigyelhettük a csillagok állását, a Napot, a bolygókat. Csodálkozva néztük, hogy

milyen titokzatos, rejtélyes dolgokat rejt a világűr.

Ezután korgó gyomorral betértünk a Jovodina Hotel éttermébe. Itt olyan ínycsiklandozóak voltak az ételek, hogy két tányér levest is kértem. A disznósült mellé még sült krumplit is táltak. A desszert szörpi volt. Ezután a sétalótéren fagyiztunk, ahol egy kis eső megszentelt bennünket.

Kirándulásunk legérdekesebb pontja a katakombák, melyeknek hossza 16 km, mi ebből 1 kilométert tettünk meg. Ezek a föld alatti járatok a háborúk alatt búvóhelyként szolgáltak. A folyosók hidegek és sötétek voltak. Ez a nem mindennapi látvány nagy hatással volt ránk.

Este 7.45 kor buszunk visszatért szülővárosunkba, Szabadkára, melynek szintén sok látnivalója van.

Nekem nagyon tetszett ez a kirándulás.

**Kecskés Barnabás 3. osztály,
Jovan Jovanović Zmaj iskola, Szabadka**

Kirándultunk • Kirándultunk • Kirándultunk • Kirándultunk

Dobák Amira

2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Tóth Jázmin

2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Kakuszi Kira

2. osztály, Széchenyi István iskola, Szabadka

Pribičević Tara Blanka

3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Horváth Maja

péterrévei óvodás

Horváth Sára

péterrévei óvodás

Antal Adrián

2. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Újházi Enikő

2. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Mélykúti Klementina

2. osztály, Széchenyi István iskola, Szabadka

Tornai Kristóf

3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Kisimre Aina

2. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Torma Varga Maja

2. osztály, Arany János iskola, Orom

Bánatos a csipkebokor

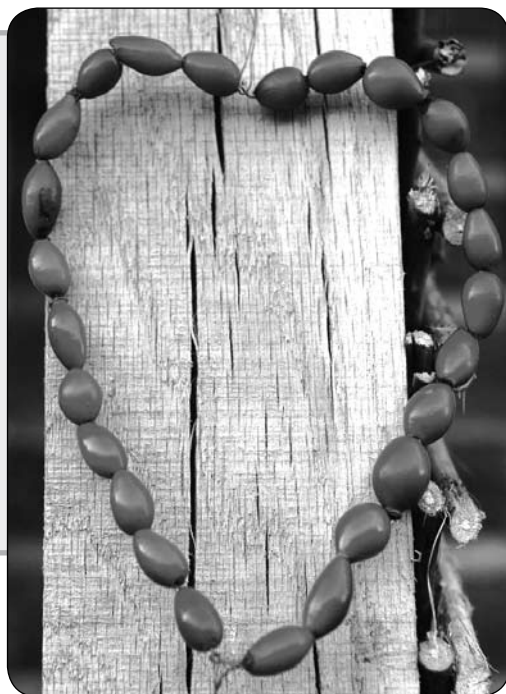

Bánatos a csipkebokor, csipkeág...
Nem visel már virágdíszes rokolyát.
Cifra, fodros gúnyája, hej, oda ám!
Csak egy gyöngysor pirosodik a nyakán...

Hamarosan jönnek a nagy hidegek,
még a piros kaláris is lepereg...
Kopár lesz a csipkebokor, csipkeág.
tó tükrében meg se nézi már magát...

Fűzél nyakláncot termésekből!

Felhasználhatsz csipkebogyót, hóbogyt, juharfa magvát és mindent, amit még gyűjteni tudsz. Vigyázz, meg ne szúrd magad, inkább kérj segítséget a termések átlyukasztásához! A felfűzést úgy már könnyebben el tudod végezni.

Padtárs

Alig szól. Ha kérdik, hallgat.
A szeme két titkos ablak.
Se jó, se rossz lány.
Mégsem értem:
ha ott ül. észrevétlen,
s ha nem jön, üres az osztály!

A százokos

Ha vitát hall, ő közbeszól.
Mindent tud, de sose jól.
Nem menekülhetsz előle.
Ha kivágná egyszer becsülettel:
Ezt meg ezt sajnos nem tudom...
a világ tán összedőlné!.

Fehér Ferenc versei

Szólásmagyarázó

Lakat van a száján

Nehogy azt gondoljátok, hogy valakinek tréfából lakatot tesznek vagy esetleg rajzolnak a szájára! Ezt a szólást a megbízható barátira, emberre értik. Ha valakire titkot bízunk, s az megígéri, hogy nem mondja tovább, és be is tartja, annak van lakat a száján. Őt köti a titoktartás ígérete még akkor is, ha esetleg később szívesen megosztaná a titkot mással is.

Tippelj, mit jelent?

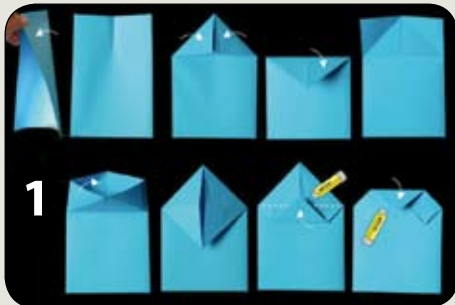
Ráncba szed 1. Szoknyát fodroz 2. Káposztát gyalul 3. Megrendszabályoz

Barkács

A mindent elnyelő hátizsák

Szeptember, kezdődik az iskola. Mindennapi társatok lesz az iskolatáska. De íme egy érdekes kis papírtáska, amely nemcsak toll- és irattartónak szolgálhat, hanem cukros vagy uzsonnás táska is lehet. Amire szükséged lesz: papírlap, olló, ragasztó.

1

2

3

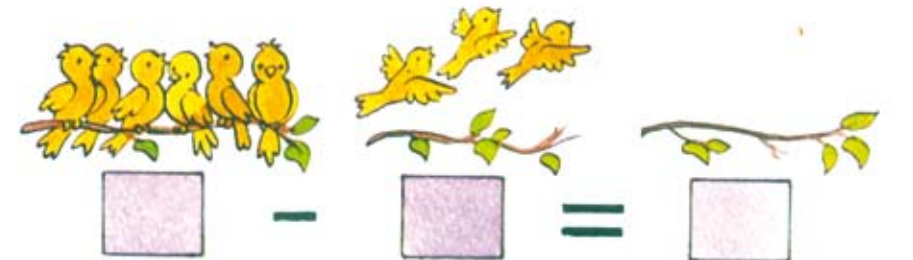
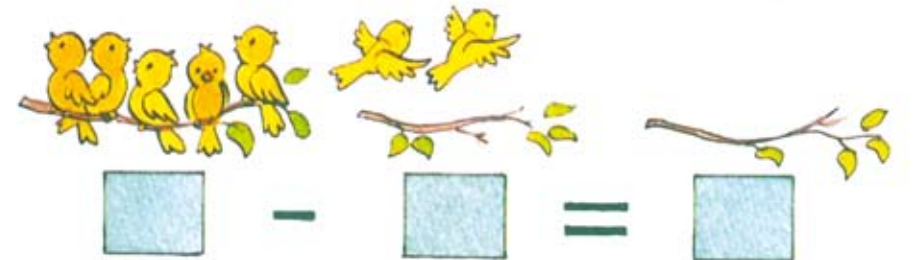
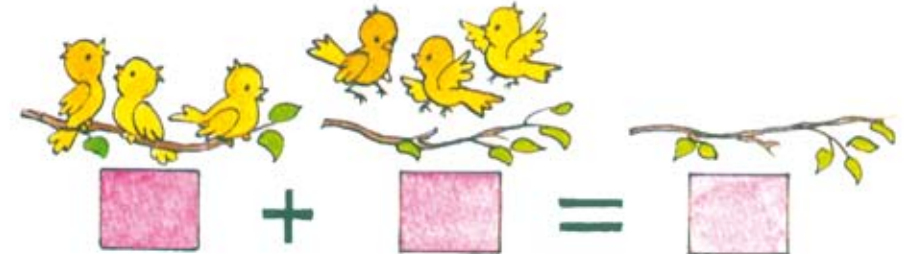

4

22

Számoló

Számold meg, hány kismadár ül az ágakon?
Nézd meg, hány repült el közülük?
A számokat és az eredményt írd az üres kockákba!

23

Egy kis logika

			
+	○	△	□

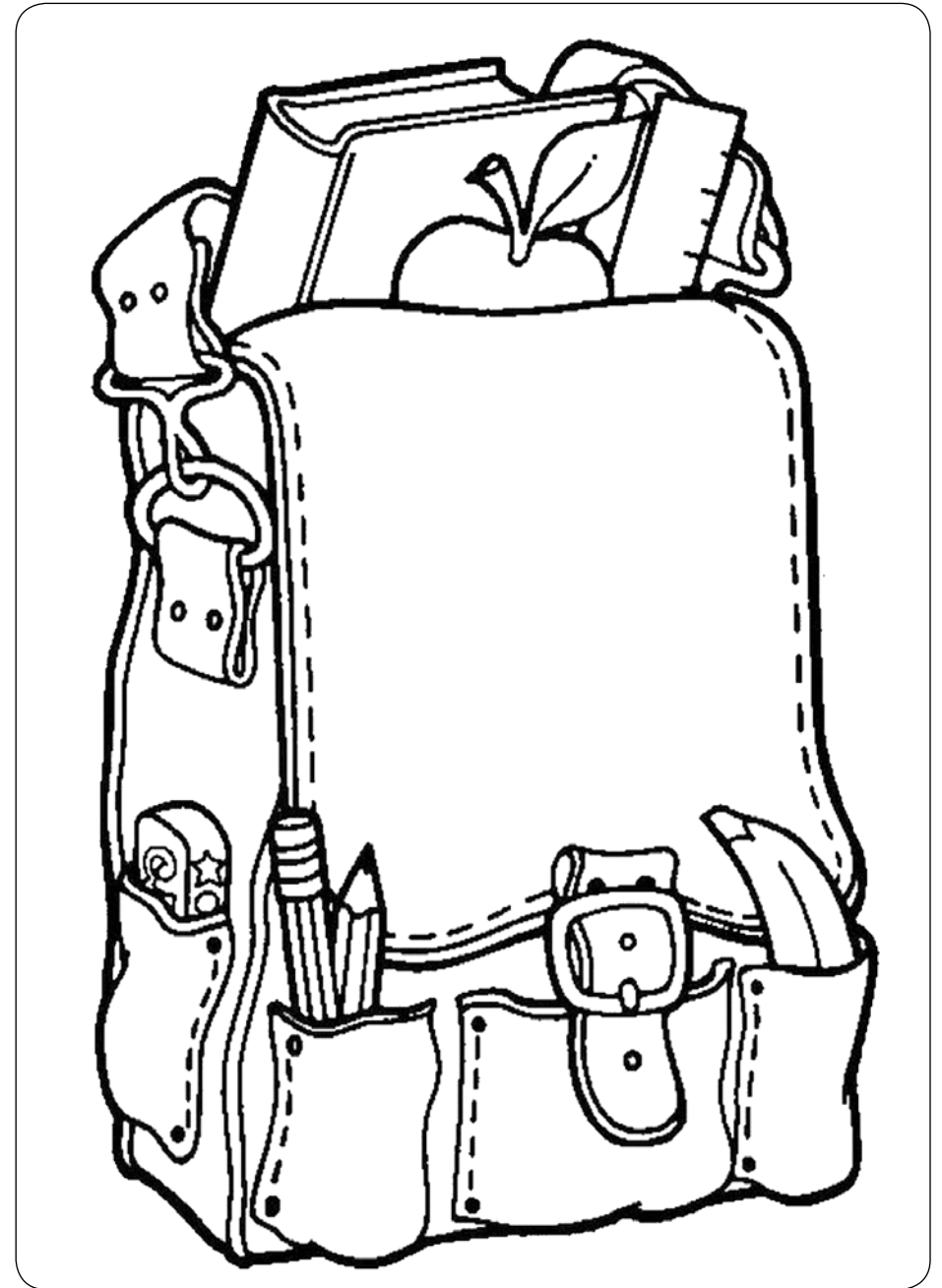
					
△	□	+	○	□	+

Folytasd a minta alapján!

Színezd ki!

Aprócska halacska

Most azokról a halakról írunk, amelyek tájainkon ritkák, vagy olyan kicsik, hogy nehéz megfogni őket. Horogra nem harapnak, a különböző halfogó szerszámokból pedig olyan könnyen és gyorsan megmenekülnek, hogy észre se vesszük őket. Ezen halritkaságok itteni előfordulásának külön-külön története van. Mivel az egyik-másik történet hosszú is meg bonyolult, ezért most rövidebbre fogjuk a mesét. Bővebben máskor.

Tüskés pikó

A képen látható hal valamivel kisebb volt, mint amekkorának itt látszik. Ez az első példány, amelyet tájainkon fogtak. A történetben az az érdekes, hogy valamikor régen szerepelt a tankönyvekben. Nagyszületeknek kötelező volt tudni róla ezt-azt, annak ellenére, hogy tájainkon ez a hal ismeretlen volt. Sipos Sándor biológus tíz évvel ezelőtt bukkant rá erre az első, úgynevezett bizonyító példányra az Újvidék feletti Dunán. Vannak vidékek, ahol a tüskés pikó tömeges, nálunk azonban ezt az elsőt követően még csak egy további bukkant fel.

Szivárványos ökle

A szivárványos ökle valamikor tömeges volt tájainkon. Szinte minden állóvízben találkoz-

hattunk vele. Törpe növésű halról van szó, tízcentisnél nagyobbra nem szokott megnőni. Egyik jellegzetessége, amely alapján könnyű felismerni, az az élénkkék csík, amely a farktőben kezdődik. A szivárványos öklének van még egy olyan tulajdonsága, amely megkülönbözteti más halainktól. Ez a szaporodása. A nőstény ugyanis kagylók kopolyájába helyezi az ikraszemeket, ahol azok biztonságban fejlődnek. Amikor kikelnek, simán kiúsznak. Ennek az ügyes megoldásnak a hátránya, hogy az ökle nem tud szaporodni azokban a vizekben, amelyekben nem élnek megfelelő kagylók.

Lápi póc

A kép azt a pillanatot örökítette meg, amikor növényzettel dúsan benőtt, szinte elfeledett régi folyómederből két lápi póc került elő. Ezt a valamikor tájainkon tömeges halat – amellyel régen még a disznókat is etették –,

hosszú éveken keresztül kihaltak tartották. Aztán, amikor keresni kezdték, több helyen is megtalálták. Nem sokat, éppen csak néhányat. Ezek a halak a biológusok kezébe kerültek, akik ellenőrzött körülmények között elvégezték szaporításukat. A lápi pócot minden bizonnyal ez mentette meg a kihalástól. Nálunk ezt a munkát ugyanaz a Sipos Sándor végezte el, aki a pikót is megtalálta.

Kaukázusi törpegéb

Ne csodálkozzatok, ha a képen látható hal még születeik számára is ismeretlen. Mindössze néhány éve van jelen vizeinkben. A képen látható példányt meg társait a biológusok Zentánál meg Magyarokizsánál is megtalálták a Tiszában. De ez nem volt egyszerű. A kaukázusi törpegéb ugyanis vizeink legkisebbre növő hala, legnagyobbjai is kisebbek három centinél. Ráadásul rövid életű, legfeljebb másfél évet él.

Túhal

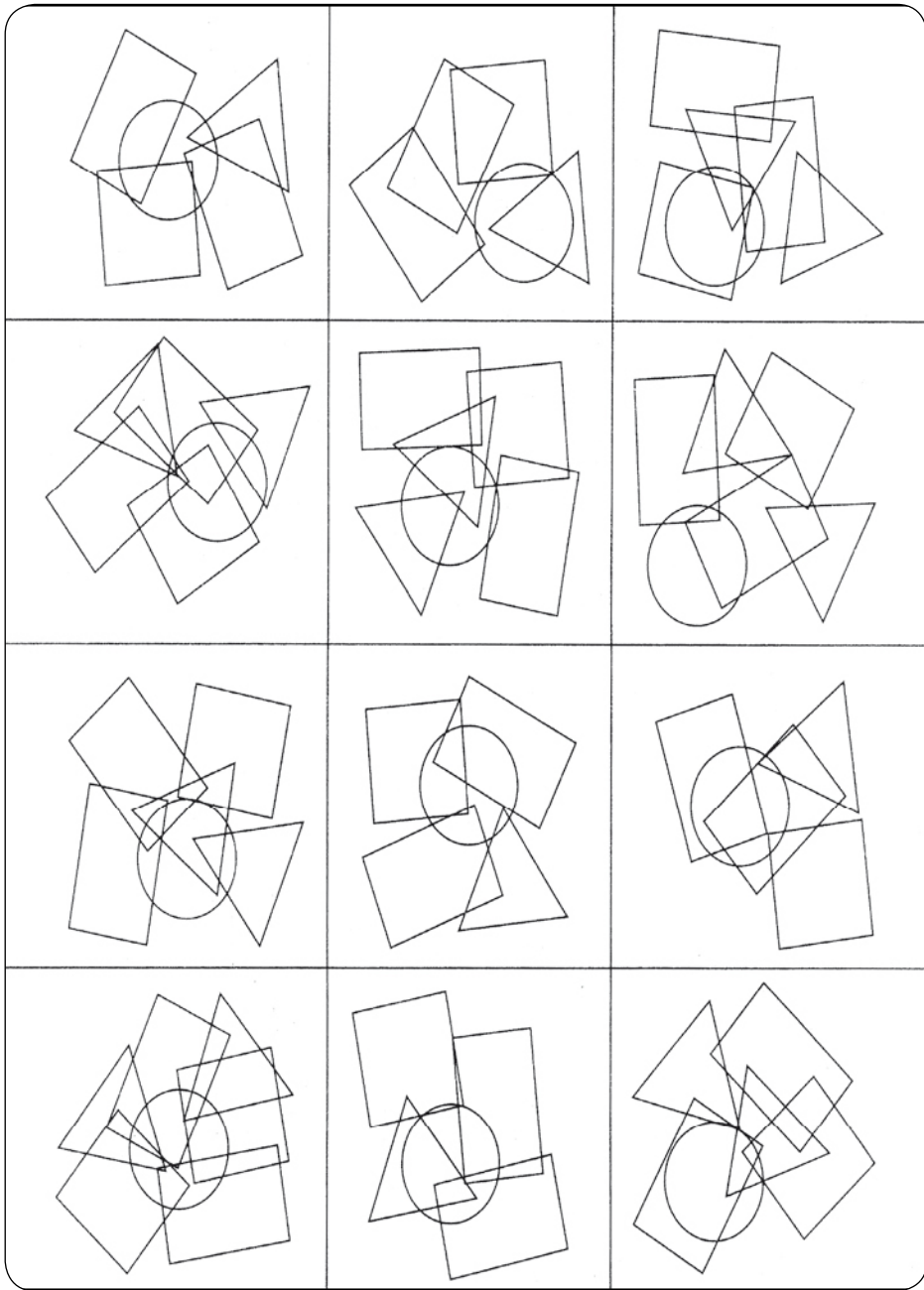
Felületesen szemlélve akár kis krokodilnak tűnik a képen látható túhal. De ha job-

ban megfigyeljük, láthatjuk, nincs lába, és vannak uszonyai. Igaz, uszonyai igencsak fejletlenek. A túhal valójában a tengeri csikóhal közeli rokona, csak hogy nem olyan görbe. Ez a meglehetősen rosszul úszó, többnyire a vízi növényzetten függeszkező hal furcsa módon került hozzánk. A nagy teher szállítók hajók ballaszttartályaiban potyautasként tette meg az utat a Fekete-tengertől az Al-Dunáig. Hogy mi a ballaszttartály, meg mire szolgál, arról máskor bővebben.

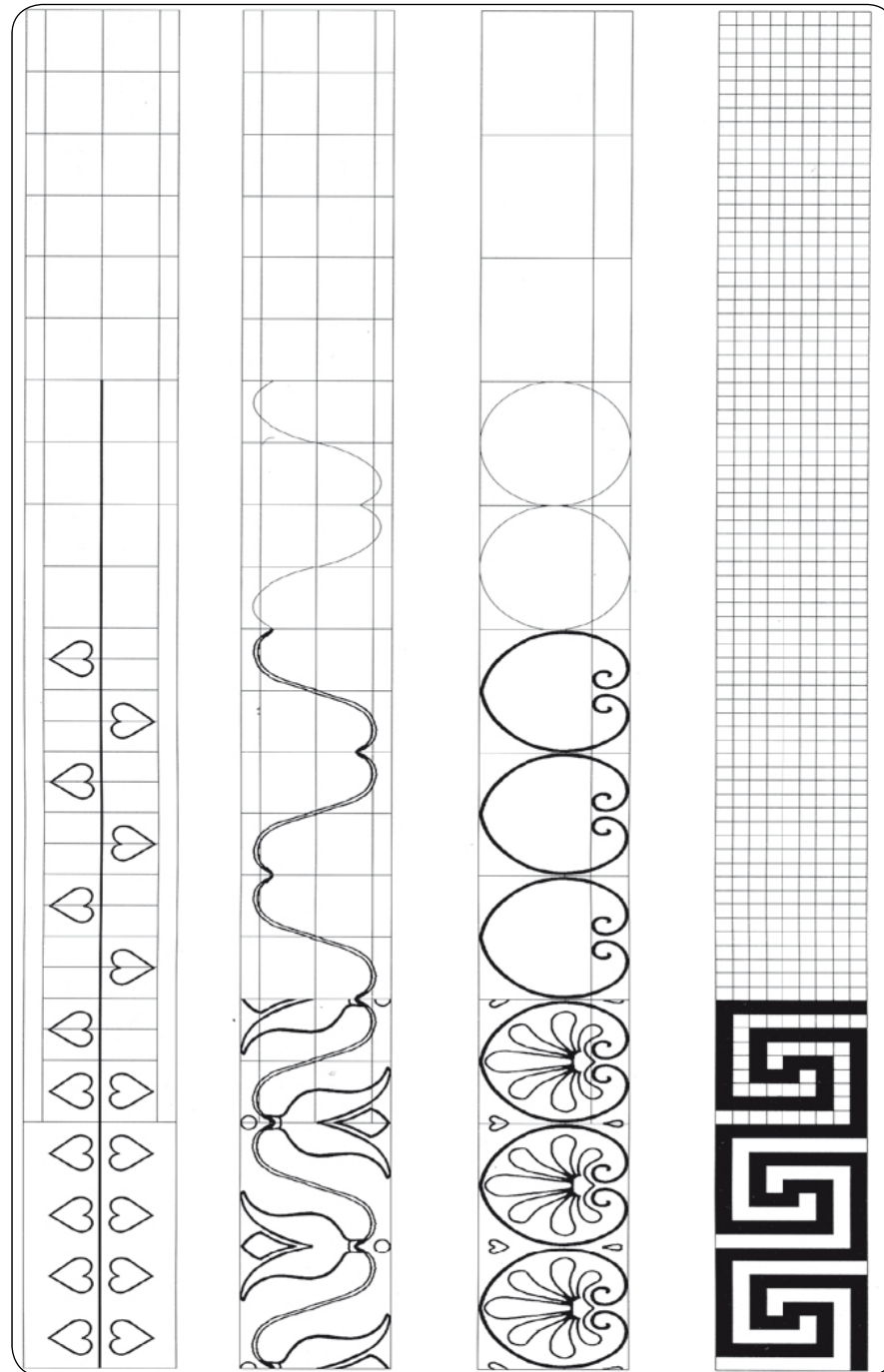
Rakovica-kele

Kezdjük azzal, hogy ez a hal felénk nem él. Nagyon hasonlít a vörösszárnyú keszegre, annak közeli rokona. Természetes előfordulása Nagyvárad (Románia) közelében egy tenispályánál kisebb, melegvízű tóra korlátozódott. És az a tó is folyamatosan zsugorodott. Fennállt annak veszélye, hogy kiszárad, és ez a hal kiveszik. Ekkor ismét a biológusokat hívták segítségül. A tó megmentése hosszadalmas művelet, de a hal megmentésének azonnal nekiláttak. Ezt Müller Tamás egyetemi tanár végezte el. A tóból begyűjtött néhány halat első nekifutásra sikerült ívársra készítenie. Ennek eredménye több, különböző helyeken őrzött raj, amelyeket alkalomadtán vissza lehet telepíteni eredeti élőhelyére.

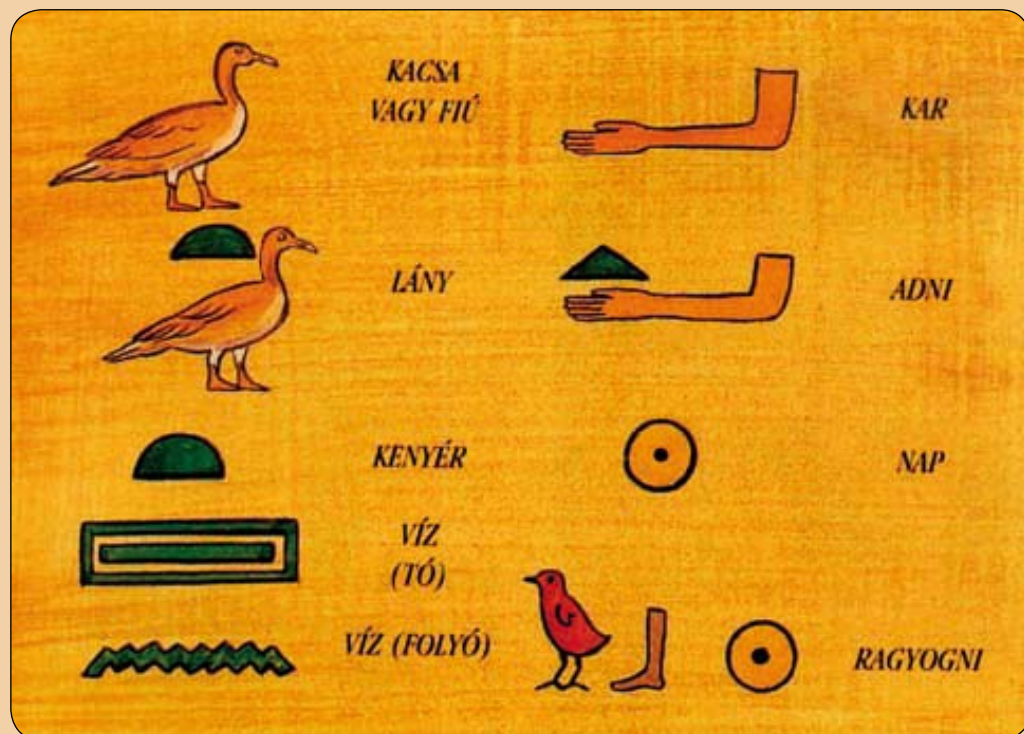

Találd meg az összes formát, majd színezd ki!

Folytasd a megkezdett mintákat!

Egyiptomi írás – hieroglifák

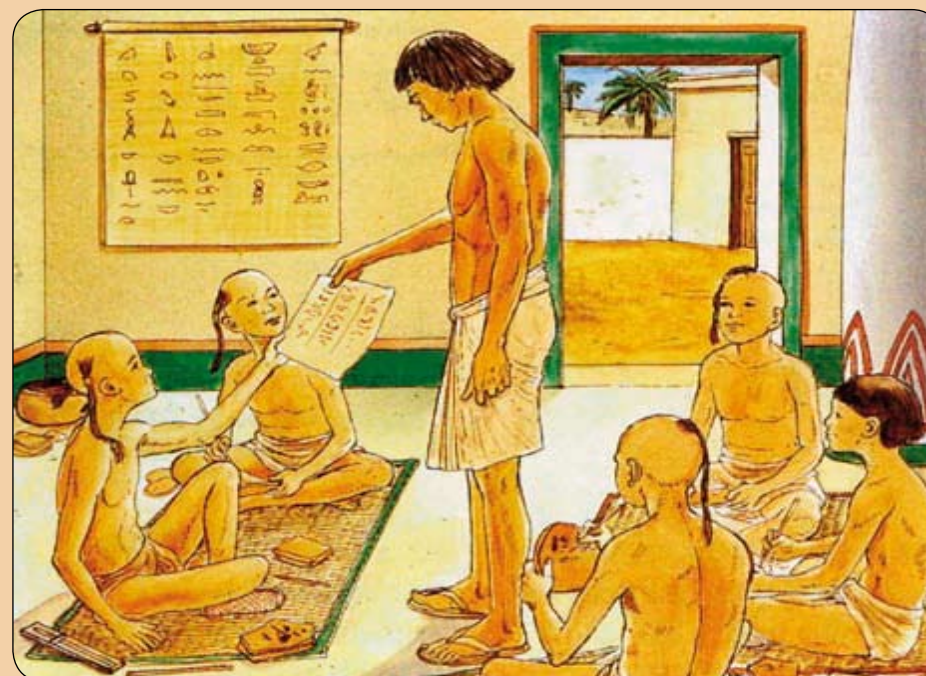
A mindennapi életből merített képek

Az egyiptomi írás hieroglifáknak nevezett kis képekből épül fel. Mindegyik egy, a mindennapi életben jelen lévő elem alapján jött létre: egy férfi, egy szem, egy kacsa, egy toll, egy nádszál, egy hajó, víz, az ég, egy kötél... Az Óbirodalomban nagyjából 750 különféle jel létezett. Az idő múlásával az írnokok újakat hoztak létre. Kleopátra korában kb. 2500 jel létezett!

Könnyebb írás

A mindennapi életben, az adminisztrációhoz, számontartások vezetéséhez az írnokok az egyszerűbb írást, a hieratikus írást használják. Ebben az írásban a hieroglifákat egyszerűbb, gyorsabban rajzolható jelekkel helyettesítették.

Egyiptomi írnokok

Négy-öt évnyi tanulás kell ahhoz, hogy valaki megtanuljon hieroglifákat írni és olvasni

Hogy lesz valaki írnok?

Általában apáról fiúra száll ez a mesterség. A gyerekek 9 éves koruk körül kezdenek el tanulni, a legnagyszerűbb iskola a királyi sarjakat várja a fáraó palotájában. A többi gyerek a templomokban tanul.

Szigorú nevelés

Kevés gyereknek van joga ehhez az oktatáshoz. A tanulók megtanulnak olvasni, majd szövegeket másolni, például meséket. A tanárok rendszeresen diktálnak nekik. Jobb nem hibázni, mivel a tanárok szigorúak, néha pálcával verik meg a diákokat.

Mire írnak?

A papiruszlapok drágák. A hivatalos szövegeket és a szent könyveket írják csak papi-

ruszra. Hogy megtanuljanak írni, a gyerekek kerámiadarabokon, kisebb köveken, gipszszel bevont fán gyakorolnak.

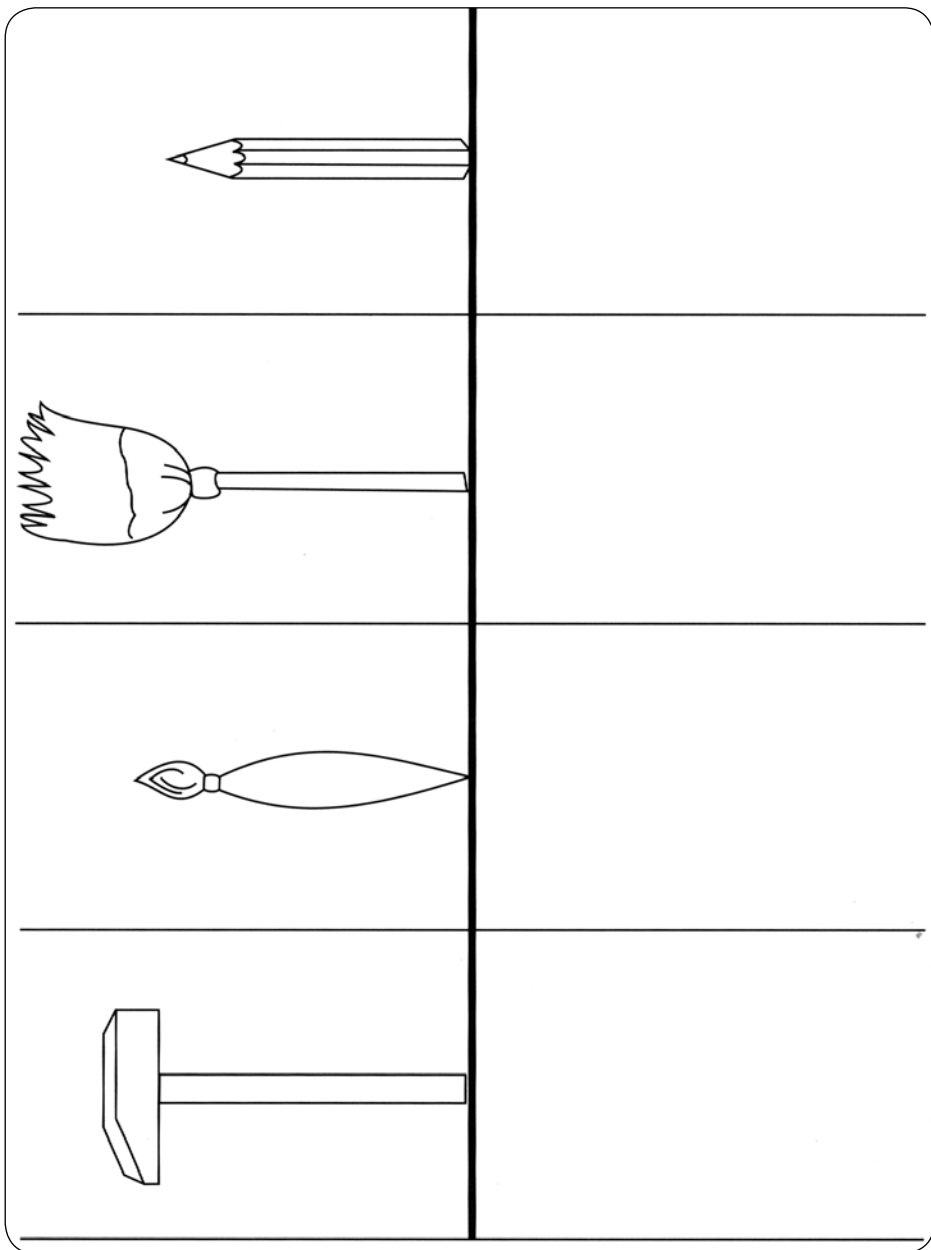
Miből van a tinta?

A fekete tintát szénből nyerik. A vöröset okkerből (agyagos föld). Mielőtt dolgozna, az írnok vízben felhígítja az anyagokat.

Milyen eszközeik vannak?

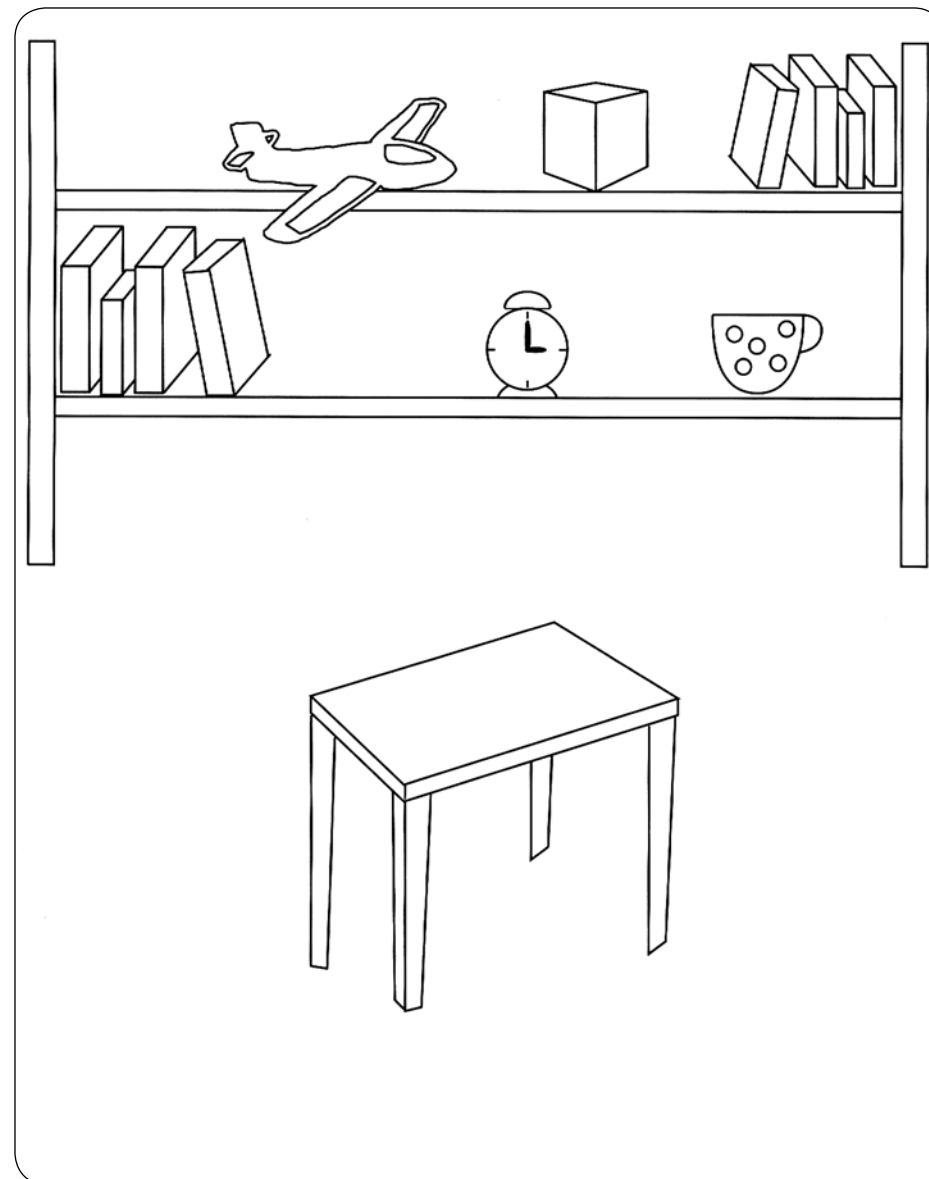
Legfontosabb eszközük az írónád (kalamus). Ez egy vékony nádszál, ferdére vágott hegygel. Hogy templomok és sírok falára írjanak, az írnokok csomózott papiruszból készült ecseteket és keféket használnak.

Tükörkép

Rajzold meg a tárgyak tükörképét!

Gyerekszoba

Képzeld el, hogy ez itt a te szobád. Egészítsd ki a rajzot az utasításnak megfelelően! Rajzolj az asztal mellé balra egy széket, az asztal alá egy labdát, az asztalra pedig egy ceruzát!

Színek és formák

Szűcs Lénárd

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa

Tratyik Regina

4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa

Szulomár Áron

4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa

Barna Kinga

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa

Élménybeszámoló

A zentai Emlékiskola 3. c osztályának tanulói egy felejthetetlen kiránduláson vettek részt június 14-e és 18-a között a despotovaci természetiskolában. Voltunk Svilajnacón a dinóparkban, a resavai cseppkőbarlangban, a Manasija kolostorban és a Lisina vízesésnél.

Kisképtár

Torda Tamara
2. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Tót Bagi Alex
2. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Horvát Lea
2. osztály, Széchenyi István iskola, Szabadka

Kis Jovák Zalán
3. osztály, Emlékiskola, Zenta

Vislavski Nikolina
2. osztály, Petőfi Brigád iskola, Kúla

Szurok Noel
2. osztály, Arany János iskola, Orom